

Søknadsfrist ved 30.april til høstsemesteret,
universitetene, bachelor: 30. november til vårsemesteret

Søknadsfrist ved
høgskolene, bachelor: Varierer, kontakt lærestedet

Søknadsfrist master: Varierer, kontakt lærestedet

Antall norske studenter: 68 (Lånekassen april 2010)

Undervisningsspråk: Tysk, fransk og italiensk

Populære fag: Økonomi, hotellfag, tekniske fag
og humaniora

WWW.ANSA.NO/LAND/SVEITS

SVEITS

ANSA

Association of Norwegian
Students Abroad

INNHOLDSFORTEGNELSE

Utdanningssystem

3

Søknadsprosess

3

Opptakskrav

5

Praktisk informasjon

5

Nyttige adresser

6

ANSAs informasjonssenter for utdanning i utlandet

6

UTDANNINGSSYSTEM

Sveits har mye å tilby for norske studenter. Landet er veldig variert, med lokale kulturelle særpregninger. I tillegg til å bestemme deg for hvilket studium du vil besøke, må du gjøre et valg om språk: Fransk (vest), Tysk (midt/øst), eller Italiensk (sør). De fleste studieretninger blir tilbudt på alle tre språk, i hver sin del av landet. Mange skoler tilbyr i tillegg masterprogram på engelsk.

De største tyskspråklige studiestedene i Sveits er ETH Zürich og universitetene i Basel, Bern, Luzern, St. Gallen og Zürich. Franskspråklige universiteter finnes i Genève, Lausanne og Neuchâtel, på den tekniske høyskolen EPF Lausanne undervises det også på fransk. Universitetet i Freiburg/Fribourg tilbyr kurs på fransk og tysk. Sveits eneste italienskspråklige universitet ligger i Lugano.

Læresteder

Det finnes i alt ti akademiske universiteter og to tekniske høyskoler i Sveits. Her tilbys bachelor- og mastergrader, samt *Doktorat/Ph.D* innenfor de fleste fagfelt. Sveits har også en rekke høyskoler som tilbyr yrkesrettet utdanning innenfor økonomi, helse, IT, media, sosiale fag, landbruk, turisme, kunst og kultur og ingeniørfag (www.bbt.admin.ch og www.fachhochschulen.net). Her inngår vanligvis utplassering i næringslivet som en del av studiet. Høyskolene tilbyr bachelor- og masterprogrammer, men inntil videre har de også enkelte tradisjonelle tyske grader som *Diplom*.

Andre populære skoler i Sveits er hotellfagskolene (www.aseh.ch), lærerhøyskolene/pedagogiske høyskolene (www.cohep.ch) og ikke minst de kunstfaglige høyskolene som tilbyr studier innenfor musikk, design og kunst- og håndverk (www.artschools.ch). Per i dag er det bare hotellfagskolen som er godkjent av Lånekassen, *Ecole hôtelière Lausanne*. I tillegg får man støtte til studier innen hotellfag og turisme på *Università della Svizzera Italiana*.

Du kan lese mer om læresteder og fag på www.crus.ch og www.swissuniversity.ch

Medisin, tannlege og veterinær

Sveitsiske universiteter tar ikke inn utenlandske studenter på medisin, tannlege og veterinær med mindre de har oppholdstillatelse i Sveits og har bodd i landet en viss periode. Disse studiene har egne søknadsfrister.

SØKNADSPROSESS

Studieår og søknadsfrister

Studieåret i Sveits er delt inn i to; høst- og vårsemester. Høstsemesteret begynner i september og går til desember. Vårsemesteret begynner i februar og varer til juni.

Søknadsfrister

- Bachelorgrader ved universitetene: 30. april til høstsemesteret og 30. november til vårsemesteret.
- Bachelorgrader ved høyskolene: varierer, kontakt lærestedet.
- Mastergrader: varierer, kontakt lærestedet.

Kantoner med forskjellige språk

Når du velger Sveits som studieland, må du i tillegg til å finne et studium, lokalisere en delstat/kanton der man snakker og underviser på "ditt" språk. Kort forklart kan man si at den tysktalende befolkningsgruppen bor i nord og øst, den fransktalende i vest og den italiensktalende i sør.

Under følger en oversikt over undervisningsspråk ved de ulike universitetene og tekniske høyskolene.

Tyskspråklige læresteder

Universitetene i Basel, Bern, St. Gallen, Luzern, Zürich og den tekniske høyskolen ETH Zürich (Eidgenössische Technische Hochschule Zürich).

Franskspråklige læresteder

Universitetene i Lausanne, Genève og Neuchâtel og den tekniske høyskolen EPF Lausanne (Ecole Polytechnique Fédérale Lausanne).

Tospråklige læresteder (fransk og tysk)

Universitetet i Fribourg er det eneste tospråklige universitetet i Sveits. Her er det mulig å følge noen forelesninger på fransk og andre på tysk.

Det italienske universitetet

Università della Svizzera Italiana har to avdelinger i den italienskspråklige delen av Sveits som ligger i byene Mendrisio og Lugano. Dette universitetet er det nyeste universitetet i Sveits. Vær oppmerksom på at universitetet, som det eneste, har egne søknadsfrister. Disse finner du på lærestedets hjemmeside.

Språktester

Denne linken gir deg informasjon om hvilke språkprøver du må avlegge for å begynne på de forskjellige universitetene: www.crus.ch > Studieren in der Schweiz > Anmeldung / Zulassung > Sprachliche Anforderungen.

Vanlige språkprøver

Tysk: *Zentrale Oberstufenprüfung (ZOP)*, *Test Deutsch als Fremdsprache (TestDaf)* eller *Österreichische Sprachdiplom Deutsch (ÖSD)*

Fransk: *Diplôme d'Etudes (DELFF)* eller *Diplôme approfondi de langue française (DALF)*

Italiensk: *Certificazione di Italiano come Lingua Straniera (CILS)*

Engelskspråklige utdanninger

Sveitsiske læreinstusjoner kan også tilby utdanninger undervist på engelsk. Disse finner du her: www.crus.ch/information-programme/study-in-switzerland/study-offers/study-programmes-in-english.html?L=2 Slike utdanninger krever vanligvis at du har avlagt en engelsktest som for eksempel Test of English as a Foreign Language, TOEFL (www.ansa.no/tester).

Søke på bachelor

Sveitsiske bachelorgrader går over tre år (180 studiepoeng/ECTS).

Finne studium

Du finner ditt studium ved å bruke en av følgende søkemotorer:

www.crus.ch og www.swissuniversity.ch/courses-2.htm?ptype=BACHELOR

Søke

Du søker direkte til skolen. Søknadsskjema (*Anmeldung und Immatrikulationsantrag/Annonce et demande d'immatriculation*) finner du som regel på nettsidene til lærestedet. Der finner du også en studiehandbok, *Vorlesungsverzeichnis/Programme des Études*, og informasjon om opptakskrav, opptaksprøve og eventuelle krav til praksis. Ufullstendige søknader blir ikke vurdert, så det er viktig å legge ved all den dokumentasjon lærestedet krever. Sammen med søknaden skal du legge ved attestert kopi av vitnemål, oversettelse av vitnemål til lærerstedets undervisningsspråk, passfoto og i mange tilfeller dokumentasjon på universitetseksamener og språkkurs. Tysk, fransk eller engelsk oversettelse av vitnemålet kan fås fra din videregående skole.

Skal du studere ved det italienskspråklige lærerstedet Università della Svizzera Italiana, må du enten få en statsautorisert oversetter til å oversette vitnemålet ditt til italiensk (www.statsaut-translator.no) eller få det oversatt av din videregående skole dersom de innehar italienskkompetanse. Du skal også sende fra deg en kopi av vitnemålet på norsk med rett kopi stempel. Jobbattester sendes kun med søknaden dersom jobben er relatert til studiene. Disse papirene skal også være oversatt.

Se avsnittet om opptakskrav på neste side.

Søke på master

Mastergraden går over ett og et halvt til to år (90-120 ECTS).

Finne studium

Her finner du studiet ditt: www.swissuniversity.ch/courses-2.htm?ptype=MASTER

Søke

Du søker direkte til lærestedet, online eller per post.

Universitetet trenger følgende papirer:

- Kopi av originalvitnemål fra bachelorgraden med rett-kopi stempel
- Oversatt vitnemål fra bachelorgraden
- Anbefalingsbrev fra en til to tidligere lærere ved universitetet ditt
- Motivasjonsbrev der du beskriver hvorfor du søker på studiet og hva du skal bruke det til

All dokumentasjon må være oversatt til undervisningsspråket ved universitetet.

Ph.D

Finne studium

Her kan du søke etter Ph.D: www.swissuniversity.ch/courses-2.htm?ptype=PH

OPPTAKSKRAV

Bachelor

For å søke på en bachelor i Sveits må du ha generell studiekompetanse. I tillegg til dette krever enkelte utdanningsinstitusjoner enten et bestemt karaktersnitt, eller at du har hatt bestemte fordypningsfag fra videregående skole (les på www.crush.ch under *Zulassung* og *Norwegen*). Det legges vanligvis stor vekt på matte og naturfag, selv om studiet ditt ligger innenfor et helt annet fagfelt.

I enkelte tilfeller krever skolen at du kan dokumentere studie plass på et tilsvarende studium i Norge. Kontakt lærestedet for informasjon om dette. Undersøk også om ditt studium krever en opptaksprøve, en mappeinnlevering (kunstfag) eller et intervju, og når dette i så tilfelle vil finne sted.

Vær klar over at mange skoler tar inn for mange studenter de to første årene, og at du må ha gode karakterer for å komme deg videre.

Her finner du en oversikt over opptakskravene ved universitetene og de tekniske høyskolene: www.crus.ch/information-programme/anererkennung-swiss-enic/zulassung/zulassung-in-der-schweiz/einzelne-laender/norwegen-1.html

Master

Opptakskravene til mastergrader varierer mellom universitetene, men samtlige krever at du har en bachelorgrad fra samme fagområde. Det er også vanlig at du må legge ved anbelingsbrev fra en lærer og et motivasjonsbrev der du beskriver hvorfor du søker på dette studiet.

PRAKTISK INFORMASJON

Det anbefales å reise ned to til tre uker før studiestart for å finne bolig, immatrikulere deg og søke om oppholdstillatelse.

Oppholdstillatelse

Man behøver ikke visum ved innreise til Sveits, men alle som skal oppholde seg i landet mer enn tre måneder må søke om oppholdstillatelse hos de lokale myndighetene.

For å få innvilget oppholdstillatelse må du ha med følgende:

- Pass
- Opptaksbevis fra lærestedet
- Dokumentasjon på at du har et sted å bo
- Økonomisk garanti (for eksempel gjeldsbrev fra Lånekassen)

Oppholdstillatelsen skal fornyes hvert år.

Skolepenger

Norske studenter som tar utdanning ved offentlige læresteder i Sveits må betale skolepenger på mellom 3000 og 6000 kroner per semester. Unntaket er det italienske universitetet der utenlandske søkere må betale rundt 20 000 i semesteret (www.Berufsberatung.ch). Du betaler vanligvis også et administrasjonsgebyr av søknaden på rundt 100 til 300 sveitsiske franc.

Ved de private hotellfagskolene varierer prisene, men du må regne med å betale mellom 85 000 og 125 000 kroner per semester (kost og losji inkludert). Lånekassen gir kun støtte til hotellfagskolen Ecole Hoteliere de Lausanne og Universita della Svizzera Italiana i Lugano (Lånekassen juli 2010).

Norske studenter i Sveits

Trenger du råd om valg av by, skole eller tips til hvordan du kan finne et bosted, kontakt en av våre studenter i Sveits. Dette kan du gjøre ved å søke etter kontaktpersoner (studenter) på

<http://medlem.ansa.no/AnsaBoard.aspx> eller ved å besøke Sveits-studentenes egne nettside: www.ansa.no/sveits

NYTTIGE ADRESSER

ANSA Sveits

www.ansa.no/sveits

Informasjon om utdanning i Sveits

www.ansa.no/land/sveits

www.crus.ch

www.swissuniversity.ch/

Norske studenter i Sveits

medlem.ansa.no/AnsaBoard.aspx

Finne studier

www.crus.ch

www.swissuniversity.ch

Opptakskrav bachelor

www.crus.ch/information-programme/anererkennung-swiss-enic/zulassung/zulassung-in-der-schweiz/einzelne-laender/norwegen-1.html

Avlegge språktester

www.iicoslo.esteri.it/IIC_Oslo (Det italienske kultursenter: CILS-språkprøve)

www.goethe.de (Goethe-instituttet: tyske språkprøver)

www.osd.at (østerrisk-tysk språkprøve)

www.france.no/pages/cours/diplomer.html (Det franske kultursenter: DELF og DALF språkprøver)

ANSAS INFORMASJONSSENTER FOR UTDANNING I UTLANDET

Telefon: 0 45 44

E-post: studinfo@ansa.no

Du kan også bestille en veiledningstime på: www.ansa.no/veiledning

Telefontid: mandag-torsdag kl. 10-15

Drop-in timer: torsdager kl. 14 -18

ANSA

Storgata 19, 6. etasje

0184 Oslo

Vi forteller deg om studiemuligheter i utlandet, opptakskrav, søknadsprosess og gir deg annen praktisk informasjon.